

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

29 martie 2017

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte

Nicolae Gordilă,

Judecători

Iurie Diaconu, Elena Covalenco,

a examinat, în camera de consiliu, fără citarea părților, admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare, declarate de avocatul Iulian Cașu în numele părților vătămate Cașu Ion și Cașu Vasile, de avocatul Victor Cuțulab în numele inculpatului Șevcenco Maxim, de inculpatul Șevcenco Maxim, și de inculpatul Chițanu Viorel Xxxxxx, împotriva sentinței Judecătoriei Hîncești din 20 iunie 2016 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 noiembrie 2016, în privința inculpaților

Șevcenco Maxim, născut la xx xxxxxxxxxxx xxxx, originar și locuitor al s. Xxxxxx Xxxxxxxx, r-nul Xxxxxxxx, cetățean al R. Moldova, fără antecedente penale;

Chițanu Viorel Xxxxxx, născut la xx xxxxxxxxxxx xxxxx, originar și locuitor al s. Xxxxxx Xxxxxxxx, r-nul Xxxxxxxx, cetățean al R. Moldova, fără antecedente penale;

Țugui Grigore Xxxxxx, născut la xx xxxxx xxxx, originar și locuitor al s. Xxxxxxxx, r-nul Xxxxxxxx, cetățean al R. Moldova, condamnat anterior prin:

1) sentința Judecătoriei Hîncești din 28.05.2014, în baza art. 188 alin. (2) lit. b), d), f), 164 alin. (2) lit. a), 84, 90 Cod penal, la 5 ani închisoare, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate pe un termen de probă de 4 ani.

Termenul de examinare,
instanța de fond: 21.05.2015 – 20.06.2016,
instanța de apel: 28.07.2016 – 17.11.2016,
instanța de recurs: 14.02.2017 – 29.03.2017.

Asupra recursurilor menționate, Colegiul penal

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătorei Hîncești din 20 iunie 2016, Șevcenco Maxim a fost condamnat în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal la 2 ani închisoare și în baza art. 151 alin. (2) lit. d) Cod penal la 10 ani închisoare.

Conform art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumulul parțial al pedepselor aplicate, i-a fost stabilită pedeapsă definitivă de 10 ani și 6 luni închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, începând din 20.06.2016, cu includerea termenului de aflare în arest preventiv din 23.10.2015 până la 28.01.2016.

Chițanu Viorel a fost condamnat în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal la 2 ani închisoare și în baza art. 151 alin. (2) lit. d) Cod penal la 10 ani închisoare.

Conform art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumulul parțial al pedepselor aplicate, i-a fost stabilită pedeapsă definitivă de 10 ani și 6 luni închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, începând din 20.06.2016.

Țugui Grigore a fost condamnat în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal la 2 ani închisoare și în baza art. 151 alin. (2) lit. d) Cod penal la 10 ani închisoare.

Conform art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumulul parțial al pedepselor aplicate, i-a fost stabilită pedeapsă de 11 ani închisoare.

Potrivit art. 85 alin. (1) Cod penal, prin adăugirea parțială a pedepsei neexecutate, aplicate prin sentința Judecătorei Hîncești din 28.05.2015, i-a fost stabilită pedeapsă definitivă de 13 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, începând din 20 iunie 2016, cu includerea termenului de aflare în arest preventiv din 06.09.2015 până la 17.04.2016 și termenului aflării în arest din 30.04.2014 până la 28.05.2014.

Acțiunea civilă înaintată de Cașu I. și Cașu V. a fost admisă în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor să se expună instanța în ordinea procedurii civile.

2. Instanța de fond a constatat că la 30 august 2014, aproximativ orele 21.00, inculpații Chițanu V., Țugui G. și Șevcenco M., toți împreună, din motive huliganice, aflându-se în stradă, în s. Mereșeni, r-nul Hîncești, intenționat încălcând grosolan ordinea publică, manifestând obraznicie deosebită și cinism, le-au aplicat lovituri cu mâinile și picioarele peste diferite părți ale corpului lui Cașu I. și Cașu V., cauzându-le conform concluziilor medico-legale leziuni corporale.

Tot ei, continuând acțiunile infracționale, aflându-se în stradă, în s. Mereșeni, r-nul Hîncești, acționând cu scopul vătămării intenționate grave a integrității corporale, le-au aplicat lovituri cu mâinile și picioarele peste diferite părți ale corpului lui Cașu I., cauzându-i conform raportului de expertiză medico - legală nr. 298 „D”, din 24.09.2014, traumă cranio - cerebrală manifestată prin contuzie cerebrală de gradul II, hematom subdural frontotemporal stânga, excoriații și echimoze, leziuni ce prezintă pericol pentru viață ce se califică ca vătămări corporale grave, și lui Cașu V., cauzându-i conform raportului de expertiză

medico-legală nr. 304 „D”, din 26.10.2014, traumă cranio - cerebrală închisă manifestată prin comoție cerebrală, echimoze și contuzii a țesuturilor moi ale feței, multiple echimoze pe torace, fractura închisă a coastei VI pe dreapta și deplasare moderată a fragmentelor, leziuni care duc la o dereglare a sănătății de lungă durată și se califică ca vătămare corporală medie.

Instanța a reținut că inculpatul Chițanu V. nu a recunoscut vina, indicând că în timpul certii, Țugui G. i-a aplicat o lovitură lui Cașu V. în cap, apoi ambelor părți vătămate le-a aplicat câte o lovitură cu piciorul. Șevcenco M. nu a participat la conflict, rămânând acasă, însă probabil să fi fost la fața locului după plecarea sa. Personal nu s-a implicat în conflict, a folosit doar cuvinte necenzurate. Când părțile vătămate se aflau jos la pământ, Țugui G. le-a lovit cu piciorul. Părțile vătămate au fost lovite doar de Țugui G. Părțile vătămate au rămas jos, într-un șanț.

Inculpatul Șevcenco M. nu a recunoscut vina, indicând că a observat la Țugui G. o echimoză la ochi și pumnii plini de sânge. Acesta a spus că a bătut pe cineva, arătând spre Cașu I., care stătea jos. Când s-a apropiat de Cașu I., a avut impresia că acesta nu respiră și a propus să cheme ambulanța, însă a fost oprit de Țugui G., care i-a spus că ar fi mai bine să plece de la fața locului, ceea ce a și făcut.

Inculpatul Țugui G., atât la etapa urmăririi penale, cât și în cadrul ședinței de judecată, a refuzat să dea declarații.

Totodată, vinovăția acestora este integral dovedită prin probele administrate.

Astfel, partea vătămată Cașu V. a declarat, că se deplasa împreună cu fratele său Cașu I. spre casa părintească. Inculpatul Țugui G., care se afla cu un grup de persoane, le-a făcut observație că nu s-au salutată, iar inculpatul Șevcenco M. s-a luat pe urmele lor, agățându-se de Cașu I. Când i-a adresat o întrebare, inculpatul Șevcenco M. l-a lovit la ochiul drept, de la ce a căzut jos. După, Șevcenco M. s-a năpustit asupra lui Cașu I. cu pumnii. La lumina lanternei a observat tatuajul, în partea stângă a gâtului lui Șevcenco M. Când stăteau aplecați, cineva le-a aplicat lovituri în cap. Neajungând la 100 m. de la barul din s. Mereșeni, au fost atacați din nou de Șevcenco M., care s-a năpustit asupra lui Cașu I. S-a repezit să-i sară în ajutor, însă a fost lovit în cap, pierzându-și cunoștința pentru aproximativ 30 min., simțind însă numeroase lovituri din diferite direcții. A auzit vocea vecinului, care s-a oprit și i-a recunoscut pe atacatori. Când și-a revenit, a văzut că pantalonii erau rupți, lipseau buzunarele, lanterna și telefonul mobil. Se mișca cu greu, îl durea o coastă, iar după efectuarea expertizei medico-legale s-a constatat că coasta îi era ruptă și capul spart. În momentul aplicării loviturii de către Șevcenco M., cel mai aproape de ei era Chițanu V. Din spusele martorilor, în spatele lor era și Țugui G. A simțit lovituri din diferite direcții. Chițanu V. se afla alături de el când a primit lovitura. La fel, și Șevcenco M. se afla la o distanță de 3-4 m. de el, iar în acel moment cineva l-a lovit în cap și și-a pierdut cunoștința. Din spusele lui Cașu I., cunoaște că loviturile i-au fost aplicate de Țugui G. Ulterior, Șevcenco M. și Țugui G. au venit la cumnata lor și au povestit în detalii ce s-a întâmplat, cerându-și iertare. Cu referire la bunurile dispărute, la Inspectoratul de Poliție, a apărut doar telefonul mobil. Dintre inculpați, s-a deosebit Șevcenco M., acționând cu obraznicie, agățându-se de Cașu I. și atacându-l pe el.

Partea vătămată Cașu I. a relatat, că Șevcenco M. i-a aplicat o lovitură lui Cașu V. în regiunea feței. A hotărât cu Cașu V. să cheme poliția, iar când au ajuns în apropierea barului, Șevcenco M. din nou l-a lovit pe Cașu V., fiind lovit și de Chițanu V., iar Șevcenco M. l-a lovit și pe el. Când se afla la pământ, a simțit lovituri în regiunea capului, iar în urma ultimei lovituri la cap și-a pierdut cunoștința, neamintindu-și cum a ajuns acasă, a doua zi fiind transportat la spital. La bătaie au participat toți 3 inculpați, dar primul care s-a luat de ei, a fost Șevcenco M. Când îl ținea pe Șevcenco M., din spate a fost lovit de Chițanu V. și Țugui G. A doua zi, soția sa l-a telefonat pe Țugui G. întrebându-l ce s-a întâmplat, la care Țugui G. a venit la ei acasă comunicând că de fapt i-a aplicat numai o lovitură. Chițanu V. i-a propus bani, iar ceilalți inculpați nimic. Pe inculpatul Șevcenco M. l-a recunoscut după tatuaj. Chițanu V. l-a lovit o singură dată, mai mult lovea Șevcenco M., iar Chițanu V. îl bătea pe Cașu V. După ce a fost doborât la pământ, de la lovitură în cap aplicată de Țugui G., a mai simțit că primea lovituri încă aproximativ 7 minute.

Martorul Leahu A., a declarat că a auzit o voce feminină care țipa. A ieșit să vadă ce se întâmplă, observând că în drum, la traseu, în fața barului se aflau Țugui G., Chițanu V. și soția sa cu copilul. Se certau, însă nu a înțeles motivul certei. Pe Țugui G. l-a apucat de mână și l-a tras într-o parte. L-a ridicat pe Cașu I., pentru a vedea dacă e totul în regulă, ultimul răspunzând că totul e bine. Cașu I. s-a ridicat plecând acasă, ulterior plecând și Chițanu V. cu soția sa și restul persoanelor. Întrebându-l pe Țugui G. care este motivul certei cu părțile vătămate, acesta i-a răspuns că motivul a fost o țigară. Când i-a văzut, părțile vătămate erau deja jos.

Martorul Megherea E., a relatat, că a auzit convorbirea inculpatului Țugui G. cum îl sfătuia pe Șevcenco M. să se împace cu partea vătămată.

Martorul Cașu E. a declarat, că l-a sunat pe Țugui G., întrebându-l ce se întâmplă, la ce ultimul i-a răspuns că nu are nici o vină, și că nu a făcut nimic, de toate făcându-se vinovat cumnatul său, Șevcenco M., însă acesta i-a spus că nu își aduce aminte nimic și că l-a lovit doar o dată pe Cașu I.

Prin procesului verbal de cercetare la fața locului, s-a stabilit că locul unde a fost comisă fapta este public.

Conform raportului de expertiză medico-legală nr. 198 „D”, la Cașu I. au fost depistate: traumă cranio – cerebrală, manifestată prin contuzie cerebrală gr. II, hematom subdural frontotemporal stânga (clinic evacuat), excoriații și echimoze, iar leziunile menționate au fost produse în urma acțiunii traumatice a unui (or) corp (uri) dur (e) contondent (e) sau la lovirea de acesta (ea), leziuni ce prezintă pericol pentru viață, ce se califică ca vătămări corporale grave.

Potrivit raportului de expertiză medico – legală nr. 304 „D”, la Cașu V. s-au depistat: traumă cranio – cerebrală închisă manifestată prin comoție cerebrală, echimoze și contuzii ale țesuturilor moi a feței, multiple echimoze pe torace, fractură închisă a coastei VI pe dreapta, cu deplasarea moderată a fragmentelor, leziuni care au fost produse în urma acțiunii traumatice, repetate unui (or) obiect (e) dur (e) contondent (e) sau la lovirea de acest (e), leziuni ce duc la o dereglare a

sănătății de lungă durată (mai mult de 21 de zile), ceea ce se califică ca vătămări corporale medii.

În baza declarațiilor martorului Leahu A., se atestă că la locul faptei au fost prezenți și inculpații Țugui G. cu Chițanu V.

Inculpatul Chițanu V. a recunoscut că a folosit cuvinte necenzurate în adresa părților vătămate, astfel manifestând lipsă de respect față de persoanele care se aflau la fața locului, adică soția sa și copilul său.

Argumentele inculpaților Chițanu V. și Șevcenco M., că părțile vătămate au fost lovite doar o singură dată, nu pot fi reținute, fiind combătute prin concluziile raportului de expertiză medico-legală nr. 198 „D” și a raportului de expertiză medico-legală nr. 304 „D”, din care rezultă intenția directă a inculpaților de a le aplica lovituri părților vătămate.

Versiunea inculpatului Șevcenco M., că nu a lovit în părțile vătămate și că doar s-a apropiat să vadă care era starea acestora, nu poate fi reținută, deoarece acesta a fost recunoscut de partea vătămată Cașu I., în momentul când era lovit, și anume după tatuaj, or, inculpatul nu putea să fie recunoscut de către partea vătămată după aplanarea conflictului, deoarece a căzut fără cunoștință, fapt confirmat și de martorul Leahu A., care a văzut că părțile vătămate stăteau jos la pământ, nemișcați

Faptele inculpaților Țugui G. și Șevcenco M. de a merge a doua zi la partea vătămată acasă, confirmate de inculpatul Șevcenco M., și martorii Megherea E. și Cașu E., reprezintă o tentativă de aplanare a conflictului, pentru a nu fi trași la răspundere penală.

Versiunea inculpatului Chițanu V. că nu a aplicat careva lovituri părților vătămate și că nu se afla în acel moment la locul infracțiunii, nu poate fi reținută, deoarece acesta a descris amănunțit despre acțiunile întreprinse de inculpatul Țugui G. și anume cum acesta a lovit părțile vătămate.

Inculpații au comis infracțiunile prin complicitate, reieșind din declarațiile părților vătămate și ale martorilor.

Declarațiile părților vătămate Cașu I. și Cașu V., sunt veridice și obiective. Or, ei au declarat în ședința de judecată sub jurământ, fiind avertizați de răspundere penală în cazul dării unor declarații mincinoase.

Instanța a încadrat acțiunile inculpaților în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, ca huliganism, adică acțiunile intenționate care încalcă ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanelor, precum și acțiunile care, prin conținutul lor, se deosebesc printr-un cinism și obrăznicie deosebită, săvârșită de două sau mai multe persoane și în baza art. 151 alin. (2) lit. d) Cod penal, ca vătămarea intenționată gravă a integrității corporale sau a sănătății, care este periculoasă pentru viață, săvârșită de două sau mai multe persoane.

Instanța a menționat, că printr-o acțiune au fost săvârșite două infracțiuni, prevăzute de art. 287 și 151 Cod penal, ceea ce corespunde concursului ideal de comitere a infracțiunii conform prevederilor art. 33 Cod penal, componența unei infracțiuni neputând exista fără cealaltă, astfel rapoartele de expertiză medico-legale privind stabilirea gradului de leziuni corporale a părților vătămate, indică

săvârșirea de către inculpați și a infracțiunii prevăzute de art. 151 alin. (2) Cod penal.

La stabilirea pedepsei, instanța a ținut cont de prevederile art. 6, 7, 61, 75 - 77 Cod penal, că nu s-au stabilit circumstanțe atenuante și agravante în privința inculpaților, astfel, fiind imposibil de reținut circumstanța atenuantă – săvârșirea unei infracțiuni pentru prima dată, în privința inculpaților Șevcenco M. și Chițanu V., or, una din condiții este că infracțiunea săvârșită trebuie să facă parte din categoria celor ușoare sau mai puțin grave, însă inculpații au comis două infracțiuni, aflate într-un concurs ideal, dintre care cea prevăzută de art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, face parte din categoria celor mai puțin grave, concluzionând că pentru atingerea scopului pedepsei penale, urmează a le fi stabilită o pedeapsă cu închisoarea.

Totodată, la stabilirea pedepsei în privința inculpatului Țugui G., instanța a luat în considerare că acesta anterior a fost condamnat prin sentința Judecătorei Hîncești din 28.05.2014, în baza art. 188 alin. (2) lit. b), d), f), 164 alin. (2) lit. e), 84 alin. (1), 90 Cod penal, la 5 ani închisoare cu suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate pe un termen de probă de 4 ani.

În acțiunea civilă, partea vătămată Cașu I. a solicitat încasarea de la inculpați, în mod solidar, a venitului ratat în mărime de 514.977,96 lei, care urmează a fi achitați lunar câte 6130,69 lei, începând cu 01.09.2014 și până la atingerea vârstei de pensionare – 30.09.2021, a venitului ratat pentru perioada primilor 3 ani, sub forma unei plăți unice în mărime de 220.704,84 lei, cât și prejudiciul moral în mărime de 300.000 lei.

Partea vătămată Cașu V. a solicitat în cererea depusă încasarea de la inculpați, în mod solidar, a venitului ratat în mărime de 12.475,98 lei, cât și a prejudiciul moral în mărime de 100.000 lei.

Instanța de judecată a conchis că a fost stabilită legătura de cauzalitate dintre fapta infracțională și urmările prejudiciabile, motiv pentru care urmează a fi admisă în principiu acțiunea civilă, pentru a fi soluționată în procedură civilă.

3. Avocatul Russu Ivan a declarat apel, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul Șevcenco M. să fie achitat.

Apelantul a indicat că instanța de fond a dat apreciere doar probelor acuzării, stabilind vinovăția în baza declarațiilor eronate a părților vătămate, fără a constata legătura causală cu faptele inculpatului.

Inculpatul Șevcenco M. nu s-a aflat la fața locului, fiind astfel imposibil să comită infracțiunea prevăzută de art. 152 Cod penal.

Atât organul de urmărire penală, cât și instanța de judecată nu au stabilit acțiunile fiecărui inculpat, infracțiunile incriminate fiind comise în două etape – prima la poarta inculpatului Țugui G. și a doua lângă șosea, unde a și fost comisă infracțiunea prevăzută de art. 151 Cod penal, și unde conform declarațiilor martorilor, inculpatul Șevcenco M. nu a participat.

Nu au fost prezentate probe pertinente, care să demonstreze participarea inculpatului Șevcenco M. la comiterea infracțiunii prevăzute de art. 151 Cod penal.

3.1. A declarat apel și inculpatul Țugui G., solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie achitat.

Apelantul a indicat, că nu a fost implicat în bătaia respectivă, aflând despre acest eveniment a doua zi.

Nu este vinovat de cele incriminate, fiind învinuit pe presupuneri.

3.2. Avocata Cristina Buimistru, la fel a declarat apel, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul Chițanu V. să fie achitat, conform art. 390 alin. (1) pct. 2) Cod de procedură penală.

Apelanta a invocat, că inculpatul Chițanu V. nu s-a implicat în conflict, nefiind prezentate probe în acest sens, declarațiile părții vătămate Cașu I. fiind contradictorii și combătute de declarațiile martorului Leahu A., ale inculpaților Șevcenco M. și Chițanu V.

Nu au fost efectuate acțiuni procesuale de recunoaștere a inculpatului Chițanu V., fiind imposibilă constatarea vinovăției acestuia reieșind doar din declarațiile contradictorii ale părții vătămate.

Instanța de fond nu a individualizat răspunderea fiecărui inculpat, neconstatând participarea lui la săvârșirea infracțiunii, nici un martor din cei audiați neindicând la inculpatul Chițanu V., iar de către acuzare nu a fost invocat nici un motiv pentru care ultimul ar fi bătut și insultat părțile vătămate.

Inculpatul Șevcenco M. a confirmat că în conflict nu s-a implicat inculpatul Chițanu V., acesta fiind cu copilul în brațe.

Potrivit descriptivului sentinței, instanța de fond nu s-a pronunțat asupra modului de săvârșire anume de către Chițanu V. a infracțiunii de huliganism și de vătămare intenționată gravă a sănătății, instanța enunțând că este dificil de stabilit gradul de vinovăție al inculpaților și consecutivitatea acțiunilor acestora, reieșind din lipsa martorilor oculari și a orei târzii de săvârșire a infracțiunii.

3.3. Și inculpatul Șevcenco M. a declarat apeluri, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care acțiunile lui să fie încadrate doar în baza art. 151 alin. (1) Cod penal, sau doar în baza art. 287 alin. (2) sau (1) Cod penal, cu stabilirea unei pedepse nonprivative de liberate, sau trimiterea cauzei la o nouă rejudecare în aceeași instanță de fond, în alt complet de judecată.

Apelantul a indicat, că procurorul nu a efectuat confruntări, iar amprentele lui nu au fost depistate pe corpul părților vătămate, nefiind nici martori oculari.

În ziua respectivă părțile vătămate s-au certat și cu alte persoane, care i-au bătut. Astfel, când el i-a lovit, aceștia deja erau bătuți de altcineva, acțiunile lui urmând a fi încadrate doar în baza art. 151 alin. (2) Cod penal, sau doar în baza art. 287 alin. (1) sau (2) Cod penal, și nicidecum în baza ambelor articole.

Recunoaște că a lovit părțile vătămate, dorind să fie iertat, cu aplicarea unei pedepse sub formă de amendă sau închisoare, cu suspendarea condiționată a executării ei.

Este orfan, trăind doar cu bunica, ea fiind unica lui rudă, întreținându-se și el din pensia ei. Dorește să fie eliberat pentru a-și face o familie și a face bani pentru a se întreține.

Nu este de acord cu pedeapsa-i stabilită de 10 ani și 6 luni închisoare.

În cadrul urmăririi penale, i-au fost încălcate grav drepturile, inclusiv și dreptul la apărare, fiind încălcat și termenul rezonabil de desfășurare a urmăririi penale.

A fost condamnat în lipsa probelor, iar declarațiile părților vătămate au fost date sub dictare, fiind contrare adevărului.

3.4. A declarat apel și avocatul Cașu Iulian, în numele părților vătămate Cașu I. și Cașu V., solicitând casarea sentinței în latura civilă și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care acțiunea civilă să fie admisă integral, cu încasarea de la inculpați, în mod solidar, în beneficiul lui Cașu I. a prejudiciului material sub formă de venit ratat în mărime de 514.977,96 lei, care urmează a fi achitați lunar câte 6130,69 lei, începând cu 01.09.2014 și până la atingerea vârstei de pensionare, a prejudiciului material sub formă de venit ratat pentru perioada primilor 3 ani, sub forma unei plăți unice în mărime de 220.704,84 lei, cât și a prejudiciului moral în mărime de 300.000 lei, încasarea în contul lui Cașu V. de la inculpați, în mod solidar, a prejudiciului material sub formă de venit ratat în mărime de 12.475,98 lei, cât și a prejudiciului moral în mărime de 100.000 lei.

Apelantul a invocat, că potrivit prevederilor Hotărârii de Guvern nr. 426 din 26.04.2004, cu privire la aprobarea modului de calculare a salariului mediu, Cașu I. a primit, în funcția de tehnician în telecomunicații, pentru anul 2014, un salariu mediu lunar în mărime de 6130,69 lei, conform următorului calcul: $49,045,57 \text{ lei} * 8 \text{ luni} = 6130,69 \text{ lei}$.

Partea vătămată Cașu V., din cauza vătămarilor corporale suportate, s-a aflat în concediu medical în perioada septembrie – noiembrie 2014, ratând salariul în mărime de 12.475,98 lei ($4158,66 \text{ lei} * 3 \text{ luni}$), fapt confirmat prin certificatul cu privire la salariu, nr. 145 din 17.08.2015.

Instanța nu a constatat temeiuri de amânare a judecării cauzei penale pentru administrarea probelor suplimentare, neîntemeiat admițând doar în principiu acțiunea civilă.

4. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 noiembrie 2016, apelurile avocaților Russu I. și Buimistru C., ale inculpaților Țugui G. și Șevcenco M., au fost respinse ca nefondate, apelul avocatului Cașu Iulian a fost admis, casată sentința în latura civilă și pronunțată o nouă hotărâre.

Acțiunile civile înaintate de părțile vătămate Cașu Ion și Cașu Vasile, au fost admise parțial.

S-a încasat în beneficiul lui Cașu Ion prejudiciul moral de la inculpații Șevcenco M. – 20.000 lei, Chițanu V. – 20.000 lei Țugui G. - 20.000 lei.

S-a încasat în beneficiul lui Cașu Vasile prejudiciul moral de la inculpații Șevcenco M. – 10.000 lei, Chițanu V. – 10.000 lei și Țugui G. - 10.000 lei.

Acțiunile civile înaintate de Cașu Ion și Cașu Vasile, privind încasarea prejudiciului material, au fost admise în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor să se expună instanța în ordinea procedurii civile.

În rest, sentința a fost menținută.

Instanța de apel a reținut că instanța de fond corect a constatat starea de fapt și de drept, iar probelor examinate le-a fost dată o apreciere juridică cuvenită, în conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală.

Vina inculpaților se dovedește integral prin probele pertinente, concludente, utile și veridice, care coroborează între ele, și anume: declarațiile părților vătămate Cașu V. și Cașu I.; martorilor Leahu A., Megherea E. și Cașu E.; raportul de expertiză medico-legală nr. 298 „D” din 24.09.2014, potrivit cărui la Cașu I. au fost depistate: traumă cranio - cerebrală, manifestată prin contuzie cerebrală gr. II, hematom subdural frontotemporal stânga (clinic evacuat), excoriații și echimoze, iar leziunile menționate au fost produse în urma acțiunii traumatice a unui(or) corp(uri) dur(e) contondent (e), sau la lovirea de acesta (ea), leziuni ce prezintă pericol pentru viață, ce se califică ca vătămări corporale grave; raportul de expertiză medico - legală nr. 304„D,, din 26.09.2014, că la Cașu V. au fost depistate: traumă cranio - cerebrală închisă manifestată prin comoție cerebrală, echimoze și contuzii a țesuturilor moi ale feței, multiple echimoze pe torace, fractură închisă a coastei VI pe dreapta, cu deplasarea moderată a fragmentelor - leziuni care au fost produse în urma acțiunii traumatice, repetate a unui (or) obiect (e) dur (e) contondent (e) sau la lovirea de acest (ea), leziuni ce duc la o dereglarea sănătății de lungă durată (mai mult de 21 zile), ceea ce se califică ca vătămare corporală medie.

Argumentele invocate de apărare, că inculpații nu au comis faptele imputate, reprezintă o tactică de apărare și o tentativă de evitare a răspunderii penale pentru cele săvârșite.

Nu poate fi reținut argumentul avocatului și inculpatului Șevcenco M. precum că ultimul nu s-a aflat la fața locului în momentul în care părțile vătămate au fost bătute, or, aceste afirmații sunt combătute prin declarațiile părții vătămate Cașu I., care l-a recunoscut în momentul când era lovit, și anume după tatuaj, sau inculpatul nu putea fi recunoscut de către partea vătămată după aplanarea conflictului, deoarece și-a pierdut cunoștința, fapt confirmat și prin declarațiile martorului Leahu A., că atunci când s-a apropiat de locul faptei, părțile vătămate stăteau deja jos, fără mișcare.

Sunt neîntemeiate și afirmațiile inculpatului Țugui G., precum că nu s-ar fi aflat la locul faptei și nu a comis infracțiunile imputate, fiind combătute prin declarațiile părților vătămate că Țugui G., de rând cu Șevcenco M. și Chițanu V., le-a aplicat lovituri în regiunea feței, capului, iar în urma ultimei lovituri aplicate de către acesta, Cașu I. și-a pierdut cunoștința, prin declarațiile martorului Leahu A., că apropiindu-se de locul faptei, l-a apucat de mână pe Țugui G., dându-l la o parte și care ulterior i-a comunicat că conflictul s-a iscat din cauza unei țigări, cât și prin declarațiile inculpaților Șevcenco M. și Chițanu V., ambii menționând că inculpatul Țugui G. a fost prezent la locul faptei.

În acest sens, se reține și comportamentul inculpaților Șevcenco M. și Țugui G. de a doua zi, când au mers acasă la partea vătămată Cașu I., iar în urma discuției cu soția acestuia, Cașu E., au încercat să se împace cu partea vătămată, fapt confirmat prin declarațiile martorului Cașu E. și a martorului Megherea E.,

comportament care nu a fost negat de către inculpați în cadrul examinării cauzei de către instanța de fond și nici în cadrul examinării cauzei de către instanța de apel.

Nefondate sunt și argumentele invocate de către avocata Buimistru C., întru achitarea inculpatului Chițanu V. Or, în cadrul audierii în instanța de fond, inculpatul Chițanu V. a descris în amănunt acțiunile întreprinse de inculpatul Țugui G. și anume cum a lovit în părțile vătămate, recunoscând faptul că s-a exprimat cu cuvinte necenzurate, însă negând că ar fi aplicat și el lovituri părților vătămate.

Sunt neîntemeiate și argumentele apelanților că la baza sentinței de condamnare a inculpatului Chițanu V. au fost puse doar declarațiile părților vătămate, care ar fi contradictorii și confuze, și că de către organul de urmărire penală nu au fost efectuate acțiuni de recunoaștere a persoanei, un atare proces verbal de recunoaștere a inculpatului nefiind anexat la cauza penală. Or, în cazul în care părțile vătămate indică concret persoanele care le-au atacat, acțiunea procesuală de recunoaștere a persoanei nu este necesară. Mai mult ca atât, inculpatul Chițanu V. nu a negat prezența sa la locul faptei, ba din contra a confirmat că s-a exprimat cu cuvinte necenzurate, iar aceste acțiuni demonstrează lipsa de respect față de persoanele care se aflau la locul infracțiunii, și o încălcare grosolană a ordinii publice.

Potrivit dispoziției art. 287 Cod penal, actele huliganice sunt săvârșite în loc public, în prezența unor persoane sau rezultatul devine inevitabil cunoscut altor persoane, instanța de fond analizând în parte acțiunile inculpaților în coraport cu prevederile legii penale, stabilind cert că actele huliganice ale inculpaților au devenit cunoscute și altor persoane, și anume martorului Leahu A., care a ieșit în stradă deoarece a auzit strigăte, văzând că în rezultatul acțiunilor inculpaților părțile vătămate zăceau la pământ. La fel și martorului Megherea E. i-au devenit cunoscute rezultatul acțiunilor inculpaților, și anume soția părții vătămate Cașu I., i-a spus că părțile vătămate au fost bătute de către inculpați, mai mult aceasta a declarat că i-a văzut pe inculpații Țugui G. și Șevcenco M. la poarta părții vătămate Cașu I. și chiar a auzit cum Țugui G. îl sfătuia pe Șevcenco M. să se împace cu partea vătămată.

Instanța de fond, corect a stabilit că circumstanțele de comitere a infracțiunii de către inculpații Șevcenco M., Chițanu V. și Țugui G. indică la încălcarea grosolană a ordinii publice și acțiunile acestora au fost însoțite de aplicarea violenței, fapt constatat prin concluziile rapoartelor de expertiză medico-legală în privința părților vătămate, prin ce se confirmă concursul real de infracțiuni, concluzia instanței de fond reieșind din faptul comiterii infracțiunilor imputate, calificând comiterea infracțiunilor de către inculpați prin complicitate.

Totodată, instanța de fond corect a aplicat categoria și măsura de pedeapsă inculpaților, fiind luate în considerație caracterul și gradul de pericol social al crimelor comise, personalitatea inculpaților, că circumstanțe atenuante și agravante nu s-au stabilit, că inculpații au comis o infracțiune mai puțin gravă și una gravă, corect numindu-le pedeapsă definitivă cu închisoarea.

Cauzarea de către inculpați a prejudiciului material și moral părților vătămate este un fapt incontestabil, însă deoarece este imposibil de a se expune asupra

cuantumului prejudiciului material cauzat, este necesar de a admite în principiu acțiunea civilă în această parte, cuantumul despăgubirilor urmând a fi stabilit în ordinea procedurii civile.

Totodată, potrivit art. 1422 alin. (1) Cod civil, în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral (suferințe psihice sau fizice) prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum și în alte cazuri prevăzute de legislație, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin echivalent bănesc.

Conform art. 1423 alin. (1) Cod civil, mărimea compensației pentru prejudiciu moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăție al autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această compensare poate aduce satisfacție persoanei vătămate.

Criteriul general invocat în jurisprudența CEDO constă în aceea că, despăgubirile trebuie să prezinte un raport rezonabil de proporționalitate cu atingerea adusă reputației, având în vedere totodată gradul de lezare a valorilor sociale ocrotite, intensitatea și gravitatea atingerii adusă acestora.

În situația daunelor morale, datorită naturii lor nepatrimoniale, o evaluare exactă a acestora în bani nu este posibilă, întinderea despăgubirilor realizându-se prin apreciere raportată la elementele de fapt și gradul de vinovăție al persoanei vinovate.

În acest context, ținându-se cont de gravitatea suferințelor fizice și psihice suportate de către părțile vătămate Cașu I. și Cașu V., analizând prin prisma prevederilor hotărârii explicative a Plenului CSJ nr.9 din 09.10.2006, cu privire la aplicarea de către instanțele de judecată a legislației ce reglementează repararea prejudiciului moral, luându-se în considerație și gradul de vinovăție al inculpaților, având în vedere că infracțiunea este din categoria celor săvârșite cu intenție, cât și din posibilitățile reale ale inculpaților cu privire la despăgubirea pecuniară a părților vătămate, urmează de a încasa în folosul lui Cașu I. prejudiciu moral de la Șevcenco M. - 20.000 lei, de la Țugui G. - 20.000 lei și de la Chițanu V. - 20.000 lei, și în beneficiul lui Cașu V. a încasa prejudiciu moral de la Șevcenco M. - 10.000 lei, de la Țugui G. - 10.000 lei și de la Chițanu V. - 10.000 lei. În rest, cerințele părților vătămate privind încasarea prejudiciului moral necesită a fi respinse ca neîntemeiate.

5. Inculpatul Șevcenco M. a declarat recurs ordinar, în care solicită casarea hotărârilor adoptate, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie achitat pe art. 151 alin. (2) Cod penal.

Recurentul indică, că nu este de acord cu condamnarea la 10 ani și 6 luni închisoare, în baza art. 151 alin. (2) lit. d) Cod penal.

Părțile vătămate nici nu știu cine concret i-a lovit, declarațiile lor fiind date sub dictare, așa cum aceștia sunt rude cu procurorul care a instrumentat cauza penală și cu judecătorul din instanța de fond.

Potrivit declarațiilor martorilor, rezultă că el nu a participat la infracțiunea respectivă, nefiind la fața locului.

Atât instanța de fond cât și cea de apel, la stabilirea pedepsei nu au luat în considerație starea lui familială, că este fără părinți, tutorele său fiind bunica de 72 de ani, că este invalid din copilărie și că primește ajutor social, compensație și pensie, și că nu a fost anterior judecat.

5.1. A declarat recurs ordinar și inculpatul Chițanu V., în care solicită casarea hotărârilor adoptate și dispunerea rejudecării cauzei, de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Recurentul, invocă, că părțile vătămate se află în relații de rudenie cu persoanele care s-au ocupat de anchetarea și examinarea cauzei, multe părți ale dosarului fiind falsificate, fiind astfel învinuit pe nedrept.

Părțile vătămate au declarat, că de ei s-a luat întâi Șevcenco M., însă părțile vătămate erau în stare de ebrietate, astfel nu înțelege de ce îl învinuiesc și pe el, care nici nu s-a atins de ei.

A fost învinuit pe nedrept în baza art. 151 alin. (2) Cod penal, toate probele fiind falsificate, iar avocatul părților vătămate este feciorul lor.

5.2. Avocatul Cașu Iulian, la fel a declarat recurs ordinar în numele părților vătămate Cașu I. și Cașu V., în care solicită casarea parțială a hotărârilor adoptate, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care acțiunea civilă să fie admisă integral, cu încasarea de la inculpați, în mod solidar, în contul lui Cașu I. a prejudiciului material sub formă de venit ratat în mărime de 514.977,96 lei, care urmează a fi achitați lunar câte 6130,69 lei, începând cu 01.09.2014 și până la atingerea vârstei de pensionare, a prejudiciul material sub formă de venit ratat, pentru perioada primilor 3 ani, sub forma unei plăți unice în mărime de 220.704,84 lei, cât și a prejudiciului moral în mărime de 300.000 lei. Încasarea de la inculpați, în mod solidar, în beneficiul lui Cașu V. a prejudiciului material sub formă de venit ratat în mărime de 12.475,98 lei, cât și a prejudiciului moral în mărime de 100.000 lei.

Recurentul invocă, că art. 225 Cod de procedură penală nu prevede soluția de admitere a acțiunii civile în principiu, quantumul despăgubirilor urmând a fi soluționat în ordinea procedurii civile. Astfel, instanța de apel a pronunțat o decizie ilegală, a cărei soluție nu este prevăzută de lege.

În drept, recursul este întemeiat pe art. 420 – 422, 425, 430 și 435 Cod de procedură penală.

5.3. La 24 ianuarie 2017, a declarat recurs ordinar și avocatul Victor Cuțulab, în care solicită casarea hotărârilor adoptate, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul Șevcenco M. să fie achitat.

Recurentul a menționat, că instanțele de fond și de apel nu au luat în calcul un șir de probe care demonstrează neparticiparea lui Șevcenco M. la acțiunile din 30.08.2014, pe capătul de învinuire privind art. 151 alin. (2) Cod penal.

Pe cauza penală dată, există o mulțime de neclarități și dubii, care pun la îndoială învinuirea înaintată.

La stabilirea pedepsei, instanțele nu au luat în considerație că inculpatul Șevcenco M. este orfan, fiind crescut de bunica sa, care în prezent se află la întreținerea condamnatului, care se caracterizează pozitiv la locul de trai, este angajat în câmpul muncii, pentru prima dată a fost pus sub învinuire, iar aplicarea în privința acestuia a unei pedepse cu închisoarea, ar pune-o pe bunica sa într-o situație dificilă de a rămâne fără ajutor material și fizic.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) Cod de procedură penală.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare nominalizate pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acestea urmează a fi declarate inadmisibile din următoarele considerente.

În primul rând, potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță.

Însă, conform art. 422 Cod de procedură penală, termenul de recurs este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei. Potrivit art. 231 alin. (3) Cod de procedură penală, la calcularea termenelor pe zile nu se ia în calcul ziua de la care începe să curgă termenul, nici ziua în care acesta se împlinește. Dacă ultima zi a unui termen cade într-o zi nelucrătoare, termenul expiră la sfârșitul primei zile lucrătoare care urmează. În corespundere cu art. 418 alin. (1), 338 alin. (2)-(4), 340 alin. (1) Cod de procedură penală, instanța de apel pronunță public dispozitivul hotărârii, fapt despre care se consemnează în procesul-verbal. Hotărârea motivată se pronunță la fel public, în termen de până la 30 de zile. Copia de pe hotărârea motivată se înmânează participanților prezenți la ședința de judecată. Participanților care nu s-au prezentat în ședința de judecată li se expediază, în termen de 3 zile, copia de pe hotărârea motivată.

Sub acest aspect se atestă că, potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată, instanța de apel a pronunțat dispozitivul deciziei la 17 noiembrie 2016, în prezența inculpatului Șevcenco M. și apărătorului acestuia, comunicând că decizia motivată va fi pronunțată la 15 decembrie 2016, fapt realizat la această dată și consemnat în respectivul proces-verbal, în prezența inculpatului Șevcenco M., celor absenți fiindu-le expediată copia deciziei (*vol. IV, f.d. 32*).

Deci, hotărârea atacată a fost pronunțată în condițiile legii la 15 decembrie 2016, iar termenul de 30 zile pentru depunerea recursului ordinar urma să expire la sfârșitul zilei de 16 ianuarie 2017.

Totodată, potrivit ștampilei de pe recursul ordinar al avocatului Victor Cuțulab, acesta a fost înregistrat la Curtea Supremă de Justiție la 24 ianuarie 2017, adică peste termenul prevăzut de lege (*vol. IV f.d. 52, pct. 5.3. din decizie*).

Alte informații cu privire la data depunerii recursului respectiv în instanța de recurs nu există nici în dosar și nici în recursul nominalizat.

Este de menționat că art. 422 Cod de procedură penală, nu prevede repunerea în termen a recursului ordinar, nici o altă procedură legală de a calcula termenul de recurs decât de la data pronunțării deciziei motivate, iar art. 230 alin.

(2) Cod de procedură penală prescrie expres că în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

Prin urmare, durata termenului de recurs este stabilită prin lege. Acest termen nu poate fi prelungit sau scurtat de instanța de judecată. El este absolut, are un caracter imperativ și fatal, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este declarat peste termen.

Astfel, odată ce recursul ordinar al avocatului Victor Cuțulab este declarat peste termen, acesta urmează a fi declarat inadmisibil.

În al doilea rând, potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, dar doar în temeiurile prevăzute de lege. Conform art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs, se pronunță doar în limitele temeiurilor invocate în recurs. Potrivit art. 429 alin. (1) Cod de procedură penală, recursul trebuie să fie motivat. În corespundere cu art. 430 alin. (5) Cod de procedură penală, cererea de recurs trebuie să conțină indicarea temeiurilor prevăzute în art. 427 și argumentarea ilegalității hotărârii atacate în acest sens.

Însă, în recursurile ordinare ale inculpaților Șevcenco M. și Chițanu V., cât și în cel al avocatului părților vătămate, Cașu Iulian, în pofida prevederilor enunțate, nu este indicat nici un temei din cele nominalizate în art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, fiind omisă totalmente specificarea unor concrete erori de drept și argumentarea ilegalității deciziei contestate în acest sens (*pct. 5. - 5.2. din decizie*).

Rezultă, că recursurile menționate nu îndeplinesc cerințele legale de conținut, iar instanța de recurs nu este competentă să completeze din oficiu recursul ordinar al avocatului părților vătămate și al inculpaților cu circumstanțe în fapt și în drept, care le-ar justifica.

Or, conform art. 24 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii.

În al treilea rând, potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) și 10) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, inclusiv și în temeiul când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, când nu au fost întrunite elementele infracțiunii, când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legii.

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În sensul vizat și în raport cu circumstanțele invocate în recursurile ordinare ale inculpaților, în care nici nu sunt indicate concrete erori de drept și clar definite (*pct. 5. - 5.1. din decizie*), se reține că împrejurările menționate în partea descriptivă a hotărârilor contestate, inclusiv cele reproduse în *pct. 2. și 4.* din prezenta decizie, relevă în mod concludent că instanțele de fond și de apel au constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind învinuirea înaintată inculpaților și încadrarea juridică justă a acțiunilor infracționale ale acestora, în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, prin prisma cumulului de probe anexate la dosar, inclusiv declarațiile părților vătămate Cașu V. și Cașu I.; declarațiile martorilor Leahu A., Megherea E. și Cașu E., din care rezultă că toți trei inculpați au participat la comiterea faptelor incriminate; raportul de expertiză medico-legală nr. 298 „D” din 24.09.2014, potrivit cărui la Cașu I. au fost depistate traumă cranio - cerebrală, manifestată prin contuzie cerebrală gr. II, hematom subdural frontotemporal stânga (clinic evacuat), excoriații și echimoze, iar leziunile menționate au fost produse în urma acțiunii traumatice a unui (or) corp (uri) dur (e) contondent (e), sau la lovirea de acesta (ea), leziuni ce prezintă pericol pentru viață, ce se califică ca vătămări corporale grave; raportul de expertiză medico-legală nr. 304„D” din 26.09.2014, că la Cașu V. au fost depistate traumă cranio - cerebrală închisă manifestată prin comoție cerebrală, echimoze și contuzii a țesuturilor moi ale feței, multiple echimoze pe torace, fractură închisă a coastei VI pe dreapta, cu deplasarea moderată a fragmentelor - leziuni care au fost produse în urma acțiunii traumatice, repetate unui (or) obiect (e) dur (e) contondent (e) sau la lovirea de acest (e), leziuni ce duc la o dereglare a sănătății de lungă durată (mai mult de 21 zile), ceea ce se califică ca vătămare corporală medie, toate probele fiind apreciate în conformitate cu prevederile art. 101 alin. (1) Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității, veridicității și coroborării lor, instanța de apel pronunțându-se argumentat și detaliat asupra tuturor motivelor invocate în apelurile de pe rol, indicând argumentat și detaliat motivele pentru care a respins dovezile și versiunile apărării (*pct. 4. din decizie*), probele administrate pe caz demonstrând clar și cert prezența în acțiunile inculpaților a elementelor infracțiunilor prevăzute la art. 287 alin. (2) lit. b) și art. 151 alin. (2) lit. d) Cod penal, acestea fiind corect calificate ca concurs de infracțiuni, conform prescripțiilor din art. 33 și 114 Cod penal, (*pct. 2., 4. din decizie*).

La stabilirea pedepsei inculpaților, instanțele de fond și de apel, just și argumentat au ținut cont de prevederile art. 7, 61, 75 Cod penal, conform cărora la aplicarea legii penale se ține cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat și de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea penală. Pedepsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane. Persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele și în strictă conformitate cu dispozițiile legii. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii

săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Deci, pedeapsa respectivă a fost motivată, individualizată și aplicată inculpaților în corespundere cu prevederile legale (*pct. 2., 4. din decizie*).

Totodată, cu referire la argumentele invocate în recursul ordinar al avocatului Iulian Cașu, în care la fel nu sunt indicate concrete erori de drept și clar definite (*pct. 5.2. din decizie*), se atestă că instanța de apel a constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind soluționarea acțiunii civile în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, corect ținând cont de prevederile art. 220 alin. (3), 387 alin. (1) și (3) Cod de procedură penală, 1422 alin. (1) și 1423 Cod civil, conform căror hotărârea privind acțiunea civilă se adoptă în conformitate cu normele dreptului civil și ale altor domenii de drept. O dată cu sentința de condamnare, instanța de judecată, apreciind dacă sunt dovedite temeiurile și mărimea pagubei cerute de partea civilă, admite acțiunea civilă, în tot sau în parte, ori o respinge. Dar, în cazuri excepționale când, pentru a stabili exact suma despăgubirilor convenite părții civile, ar trebui amânată judecarea cauzei, instanța poate să admită, în principiu, acțiunea civilă, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor convenite să hotărască instanța civilă. În cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral (suferințe psihice sau fizice) prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum și în alte cazuri prevăzute de legislație, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin echivalent bănesc. Mărimea compensației pentru prejudiciu moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăție al autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această compensare poate aduce satisfacție persoanei vătămate. Caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice le apreciază instanța de judecată, luând în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, precum și statutul social al persoanei vătămate, instanța de apel just, argumentat și în limitele competenței legale deliberând asupra mărimii compensației pentru prejudiciul moral cauzat prin infracțiune și dispunerii admiterii în principiu a acțiunii civile în partea ce ține de încasarea prejudiciului material, părților vătămate fiindu-le oferită posibilitatea adresării în instanța civilă pentru stabilirea cuantumului despăgubirilor materiale.

Potrivit jurisprudenței CtEDO, în asemenea situație, nu se mai impune o reevaluare a conținutului mijloacelor de probă, acestea demonstrând cu prisosință soluția dată de prima instanță. Or, în cazul în care instanța de fond și-a motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările care confirmă sau infirmă o acuzație penală, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de recurs poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță (*hotărârea CtEDO Garcia Ruis c. Spaniei, Helle c.*

Finlandei). Art. 6 din CEDO impune în special, în sarcina „instanței”, obligația de a efectua o examinare efectivă a motivelor, argumentelor și probelor propuse de părți, cu excepția cazului în care se apreciază relevanța acestora. Deși este adevărat că obligația motivării deciziilor, impusă instanțelor de art. 6 § 1 din CEDO, nu poate fi înțeleasă ca impunând formularea unui răspuns detaliat la fiecare argument (*hotărârea CtEDO, pct. 80-81, Perez c. Franței, Van de Hurk c. Țărilor de Jos*).

Pe lângă aceasta, recursurile declarate de inculpați și de avocatul Iulian Cașu, potrivit argumentelor invocate și reproduse în pct. 5. - 5.2. din prezenta decizie, sunt întemeiate doar pe critica modului în care instanțele au apreciat circumstanțele cauzei, inclusiv în latura pedepsei și în latura civilă.

Însă, pornind de la relevanțele art. 6 pct. 11¹, 27, 414 alin. (1) și (2) a Codului de procedură penală, eroarea gravă de fapt nu reprezintă o apreciere greșită a probelor, iar judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Astfel, activitatea instanțelor de fond și de apel privind doar aprecierea sau reaprecierea probelor și circumstanțelor cauzei, inclusiv în latura pedepsei și în latura civilă, în alt sens decât cel pe care îl propun inculpații, avocații acestora și avocatul părților vătămate, este o competență și prerogativă legală a acestor instanțe, care nu constituie un temei de drept separat din numărul celor incluse în art. 427 Cod de procedură penală și, astfel, invocarea acestei chestiuni în recursurile ordinare, la fel, este lipsită de orice temei legal.

Mai mult, motivele invocate în recursurile de pe rol au constituit deja obiect de examinare în instanțele de fond și de apel, fiind oferite răspunsuri argumentate în acest sens (*pct. 2. - 5.2. din decizie*), iar o altă opinie asupra probelor și circumstanțelor pricinii care au fost puse la baza sentinței de condamnare, conform jurisprudenței CtEDO, nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei (*hotărârea din 16 ianuarie 2007, pct. 20, cazul Bujnița versus Moldova*).

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent că instanțele de fond și de apel nu au comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurenți, că hotărârile contestate conțin motive clare și legale pe care se întemeiază soluția, exceptând sentința în latura prejudiciului moral, că în acțiunile inculpaților sunt întrunite elementele infracțiunii, că s-au aplicat inculpaților pedepse individualizate conform prevederilor legale, și că recursurile ordinare ale inculpaților și avocatului părților vătămate, Cașu Iulian, sunt vădit neîntemeiate.

Potrivit art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este vădit neîntemeiat.

Astfel, odată ce recursurile nominalizate sunt vădit neîntemeiate, ele urmează a fi declarate inadmisibile.

7. În conformitate cu art. 431 alin. (1), 432 alin. (1), (2) pct. 2), 4), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocatul Victor Cuțulab, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 noiembrie 2016, în privința inculpatului Șevcenco Maxim, pe motiv că este declarat peste termen.

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate de avocatul Iulian Cașu, în numele părților vătămate Cașu Ion și Cașu Vasile, de inculpații Șevcenco Maxim și Chițanu Viorel Xxxxxx, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 noiembrie 2016, în privința inculpaților Șevcenco Maxim, Chițanu Viorel Xxxxxx și Țugui Grigore Xxxxxx, pe motiv că sunt vădit neîntemeiate.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 28 aprilie 2017.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Iurie Diaconu

Elena Covalenco